

www.parohiaserbanvoda.ro

SĂPTĂMÂNA PATIMILOR

NU LIPSI DE LA LITURGHIA EUCARISTICĂ,
PENTRU CĂ EA NU ESTE COMPLETĂ FĂRĂ TINE!

CU CREDINȚĂ VIE ȘI FAPTE BUNE SĂ-L ÎNTÂMPINĂM PE MIRELE HRISTOS!

**DENIA
SFINTEI ȘI MARIİ MARȚI**

Ne aflăm în săptămâna Sfințelor Patimi. La slujba Deniei pentru Sfânta și Marea Marți care se săvârșește în Biserici Luni seara, Sfinții Părinți au rânduit să se facă amintire în mod deosebit de Pilda celor 10 fecioare (Mt 25, 1-13). Au reținut pentru această zi și câteva cuvântări ale Mântuitorului despre semnele sfârșitului acestei lumi, despre Ierusalim, despre răutatea și fățarnicia fariseilor și cărturarilor, precum și Pilda talanților.

Pilda celor 10 fecioare chemate să fie pregătite cu făcliile aprinse pentru întâmpinarea Mirelui Hristos este un îndemn la priveghere, rugăciune și trezvie, la pregătire continuă ca să ne arătăm vrednici a întâmpina pe Hristos și să intrăm împreună cu El în camera de nuntă a Împărăției. Cei care însă sunt delăsători și nu pregătesc viața lor cu virtuți și faceri de bine, vor fi luați prin surprindere de venirea Mirelui și vor rămâne în afara bucuriei cerești, căci în ei flacăra credinței se stinge treptat, pentru că nu și-au agonisit din timp untdelemnul faptelor bune.

Din pilda celor 10 fecioare reținem că toate cele 10 aveau virtutea fecioriei, a vieții curate, însă se diferențiau între ele prin grija sau negrija lucrării faptelor bune, a milosteniei simbolizate prin untdelemn.

Cinci dintre fecioare erau înțelepte, ne spune Sf. Evanghelie, adică pline de râvnă și de bună lucrare, aveau candela sufletului pregătită, și aveau untdelemnul milosteniei în vasele lor. Erau în stare de veghe, așteptând venirea Mirelui ca să-L întâmpine pre cum se cuvenea. Celelalte cinci fecioare erau neînțelepte sau fără de minte. Nu s-au îngrijit din vreme să-și ia untdelemn în vase, odată cu candelile lor. La miezul nopții când s-a făcut strigare că

vine Mirele, nu L-au putut întâmpina deoarece candelile lor se stingeau, neavând suficient untdelemn. Mergând în grabă să cumpere, au rămas în afara cămării de nuntă, căci ușa s-a închis.

Mântuitorul ne spune tuturor: „Privegheați, că nu știți ziua, nici ceasul în care va veni Fiul Omului.”

Candela simbolizează sufletul nostru, iar lumina candelii este rugăciunea care ne luminează mintea, unindu-ne cu Dumnezeu. Untdelemnul înseamnă râvna și lucrarea faptei bune, a milosteniei.

Toate acestea trebuie să ni le agonisim din vreme, căci ele ne deschid ușa Împărăției lui Dumnezeu, unde Hristos Mirele ne primește pe fiecare și ne face părtași bunurilor vieții celei veșnice.

Cât de adânc grăitoare sunt cuvintele unei cântări de la această slujbă: „Pe Mirele Hristos să-L iubim fraților, candelile vieții noastre să le îngrijim, strălucind în credință; Să intrăm cu El la ospățul Stăpânului, împreună cu fecioarele cele înțelepte.”

Amin! ❖

Părintele Eugen Moraru

DENIE,
de Radu Gyr

*Și primăvara parcă era alta,
curgea și luna altfel pe zăplaz...
Pe-atunci nu ne cioplise-n stânci cu dalta
meșterul timp, nici frunte, nici obraz.*

*N-aveam tăiate-n cremene nici față,
nici lacrima, nici frunza cu cununi.
Mai mirosea a zmeură și viața
și inimile noastre a căpșuni.*

*Pe-atunci purta și vântul flori în chică
și cântecul pe frunte, prour nou,
și-n fiecare cuib de rândunică
pui de heruvi țâșneau din orice ou.*

*Căzând din cer ori coborând din lună,
ne așteptau caișii în pridvor;
mergeam cu ei la denii, împreună,
și ne-nchinam ca ramurile lor.*

*Iisus venea cu roua în potire,
priveam adânc în ochii Lui adânci,
și înviam în orice răstignire,
când surâdeam pe crucile de-atunci... ❖*

RÂNDUIELI ÎN SĂPTĂMÂNA PATIMILOR

Pentru a primi și a simți cum se cuvine această mare bucurie a Ortodoxiei, trebuie să ne pregătim sufletește și trupește, prin aspirarea postului, dar mai ales prin participarea la slujbele speciale rânduite de Biserica noastră în această perioadă.

În Săptămâna Mare, Constituțiile Apostolice, precum și Sfinții Părinți poruncesc să gustăm numai pâine, sare, legume și apă. În Sfânta și Marea Joi se dezleagă la untdelemn și vin. În Vinerea și Sâmbăta Mare, dacă sănătatea îngăduie, nu se va gusta nimic până seara.

În fiecare seară se săvârșesc Deniile, slujbe specifice Postului Mare (de la slavonescul „vdenie” - priveghere sau slujbă nocturnă), care sunt de fapt Utrenii ale zilei următoare.

În Sfânta și Marea Joi, dimineața, se citește Ceasurile al treilea, al șaselea și al nouălea, apoi Obednița și Vecernia unită cu Liturghia Sf. Vasile cel Mare. La proscomidia din această zi, preotul scoate încă un Sfânt Agneț, pentru împărțirea bolnavilor și a pruncilor

din tot cursul anului. Tot Joi, în unele mănăstiri și catedrale chiriarhale se săvârșește slujba spălării picioarelor, a cărei rânduială se găsește în Triod. Aceasta este o evocare și actualizare a spălării picioarelor ucenicilor de către Mântuitorul Iisus Hristos. În seara zilei de Joi are loc Denia celor 12 Evanghelii, numită și „Slujba Înfricoșătoarelor Patimi”. Se scoate Sf. Cruce în mijlocul bisericii.

Vinerea Patimilor este zi de post negru pentru că în această zi Hristos a fost răstignit și a murit pe cruce pentru răscumpărarea neamului omenesc de sub jugul păcatului strămoșesc. Nu se săvârșește Sfânta Liturghie, dar se citește din mijlocul bisericii Ceasurile împărătești într-o atmosferă plină de tristețe.

În ziua de vineri, înaintea Deniei Sâmbetei celei Mari, se scoate Sfântul Epitaf în mijlocul bisericii în sunet de clopot și la această slujbă credincioșii aduc flori, aprind lumânări și trec pe sub Sfântul Epitaf - pe care este zugrăvită scena punerii în mormânt a Mântuitorului Iisus Hristos - arătând prin

aceasta că se fac următori Mântuitorului Hristos, murind împreună cu El, și trecând prin mormânt, ca să ajungă la Înviere și viață.

Denia de vineri seara, a Sâmbetei celei Mari, reprezintă slujba înmormântării Domnului nostru Iisus Hristos, de aceea, cântările Prohodului, pline de jale pentru moartea și îngroparea Domnului, au loc în jurul Sfântului Epitaf. La această slujbă se cântă Binecuvântările Învierii și se face procesiunea înconjurării bisericii de către preoți și credincioși cu Sfântul Epitaf: aceasta simbolizează ducerea la groapă și înmormântarea trupului mort al Domnului. Se înconjoară biserica, astfel procedându-se la orice slujbă de prohodire a unui slujitor al Bisericii. După ocolirea bisericii, Sfântul Epitaf este așezat din nou pe Sfânta Masă.

Din ziua de sâmbătă biserica și credincioșii finalizează pregătirile pentru sărbătoarea cea mare, Învierea Domnului. La noapte vor participa la Slujba Învierii și Sfânta Liturghie, cea mai luminoasă și frumoasă Liturghie din tot anul bisericesc. ❖

Sărbătoarea Floriilor, pregustare a bucuriei pascale

Una din cele mai iubite sărbători de peste an este cea Intrării Domnului în Ierusalim sau Duminica Floriilor. Enoriașii sunt prezenți în număr mare la Sfânta Liturghie, iar mulți dintre credincioși se împărtășesc în această zi. Este o zi de bucurie. La fel ca acum 2000 de ani, purtăm în mâini flori și stâlpi - azi sălcii cel mai adesea. Este primăvară, natura s-a trezit la viață, a reînviat. Iar noi, după numai o săptămână, participăm la Slujba Învierii, căci Mântuitorul învinge moartea și ne răscumpără pe noi din păcatul strămoșesc. Așadar, de Florii pregustăm bucuria Învierii. De aceea, în această duminică vei vedea multe zâmbete. ❖

Procesul Mântuitorului (2)

IISUS ÎN FAȚA LUI CAIAFA

Mântuitorul Iisus Hristos este cea mai flagrantă victimă a sistemului judiciar din toate timpurile. A fost condamnat la moarte fără drept de apel, de judecători care au jucat și rolul de avocați, și de martori. Iisus Hristos a avut parte de două procese: unul după legea iudaică și altul după legea romană. Simpla lectură a celor patru Evanghelii, după Matei, Marcu, Luca și Ioan, ne oferă imaginea unei mari nedreptăți.

Iisus în fața lui Anna, de Duccio da Boninsegna

Continuăm să vă oferim detaliile judecării și condamnării Mântuitorului Iisus Hristos așa cum reies ele din relatările celor patru evangheliști, la care sunt aduse interpretările care țin de justiția iudaică și romană din acele vremuri. Cartea „Procesul Mântuitorului” (Editura Teofania, Sibiu, 2001) a Pr. Prof. Dr. Vasile Mihoc ne va oferi în continuare materialul pentru a înțelege tragedia prin care trece Cel Care venise să ne mântuie atunci când este „judecat” și condamnat.

De la Anna la Caiafa

De la Anna, Iisus este dus la Caiafa. În lumina datelor existente, arheologii și exegeții înclină să creadă că Anna și Caiafa, fostul și actualul arhiepiscop, locuiau în același palat, având numai curți separate.

Despre Iosif Caiafa se știe că el fusese pus arhiepiscop de procuratorul Valerius Gratus, în anul 18, ocupând acest post până în anul 36, când Pilat a fost depus de legatul Siriei. Înșuși faptul că a reușit să se mențină în funcție atâta vreme, în acea epocă a ocupației romane în care în mod obișnuit arhiepiscopii erau schimbați la scurtă vreme unul după altul, ne arată cât de suplu și adaptabil era Caiafa - un ambițios vulgar, care devenise instrumentul docil al ocupantului străin.

Întâlnirea nocturnă a sinedriștilor acasă la Caiafa

După Matei și Marcu, se pare că la Caiafa acasă a avut loc, înainte de cântatul cocoșilor, o reuniune nocturnă a mai multor sinedriști (Mt 26, 57-66; Mc 14, 53-64), după care, în zorii zilei, a avut loc o a doua reuniune (Mt 27, 1; Mc 15, 1). În Evanghelia de la Ioan (18, 13-14; 19, 23) pare a fi vorba de o singură înfățișare a lui Iisus, deși e menționată clar ducerea Lui de la Anna

la Caiafa (In 18, 24), în timp ce Luca (22, 54.66-71) relatează despre o singură ședință a sinedriului, care a avut loc „când s-a făcut ziuă” (v. 66). Se pare că, în reconstituirea „procesului” sinedrial al lui Iisus, trebuie să urmărim pe primii doi evangheliști: probabil că noaptea a avut loc o reuniune neoficială - și ilegală, cum vom vedea - a complotiștilor în casa lui Caiafa, care a precedat astfel ședința oficială a sinedriului, întrunită dis-de-dimineată, care nu avea alt rost decât pe acela de a conferi o aparență de legalitate monstruoasei crime puse la cale împotriva Mântuitorului lumii.

În casa lui Caiafa și cu participarea unui număr restrâns de sinedriști - părtași la complot, căci nu numai că niciunul nu se arată cât de puțin favorabil acuzatului, dar toți sunt gata la orice ilegalitate - se caută un temei pentru osândirea la moarte a lui Iisus.

Se cautau mărturii mincinoase

Că aplicarea legii nu era prima grijă a acestor judecători, reiese și din faptul că „arhieriei, bătrânii și tot sinedriul căutau mărturie mincinoasă împotriva lui Iisus, ca să-L omoare” (Mt 26, 59). Ce lucru înfiorător! Ei, judecătorii, cărora legea le cerea să fie absolut imparțiali și care ar fi trebuit să ia cele mai severe măsuri împotriva martorilor mincinoși - după lege, aceștia trebuiau să primească ei înșiși pedeapsa pe care mărturia lor mincinoasă ar fi atras-o asupra pârâtului - incită la cea mai gravă ilegalitate. Legea spunea clar că, în afacerile capitale, acuzatorul trebuie avertizat asupra gravității mărturiei sale prin cuvintele: „Nu uita că porți asupra ta sângele celui pe care îl acuzi și cel al tuturor urmașilor pe care el i-ar fi avut până la sfârșitul lumii”.

Pentru ca o acuză să poată fi reținută

de tribunal era nevoie de mărturia concordantă a cel puțin doi martori; mărturia unuia singur nu era de ajuns (Num 35, 30; Deut 17, 6; 19, 15). În cazul lui Iisus, deși se prezentaseră mulți martori mincinoși, a fost greu să fie găsiți doi martori ale căror declarații să fie la fel (Mc 14, 55-56). Printr-un curios amestec de formalism juridic și ilegalitate - care se va regăsi pe tot parcursul acestei drame juridice - sinedriștii țin să aibă minimum-ul de două mărturii concordante, dar pentru a le obține nu ezită să facă apel la martori mincinoși.

Afirmația împotriva templului

Până la urmă au venit doi care L-au acuzat pe Iisus de a fi făcut o afirmație vinovată împotriva templului. Se pare, de altfel, că nici mărturiile celor doi nu erau deplin concordante, depozițiile lor fiind raportate diferit la Matei (26, 61: „Pot să dărâm templul...”) și de Marcu (14, 58; „Voi dărâma acest templu...”). În ambele forme însă, mărturia era mincinoasă, căci, după Sf. Ioan, Iisus zisese de fapt: „Dărâmați (voi) templul acesta și în trei zile îl voi ridica”, evanghelistul adăugând și această precizare: „Iar El vorbea despre templul trupului Său” (In 2, 19.21). Din istoria Suzanei (1, 62), se știe că cei doi bătrâni netrebnici au fost omorâți pentru mărturia lor mincinoasă. Despre oamenii lui Caiafa care au mărturisit strâmb împotriva Mântuitorului nu ni se spune însă că ar fi fost pedepsiți în vreun fel.

Iisus - un Mesia ceresc

La această acuzație, și la altele pe care I le aduceau martorii mincinoși, Iisus nu răspunde nimic (Mt 26, 62-63a). Dându-și seama că pe astfel de acuzații nu se poate întemeia o condamnare - și încă o condamnare la moarte -, Caiafa Îi zice Mântuitorului: „Te jur pe Dumnezeu Cel viu, să ne spui nouă de ești Tu Hristosul, Fiul lui Dumnezeu” (Mt 26, 63bc). În fața unei astfel de somații juridice, făcută în numele lui Dumnezeu, Iisus se vede obligat să rupă tăcerea. El răspunde: „Tu ai zis”, ceea ce înseamnă: „Eu sunt”, cum și apare redată această expresie în paralela de la Mc (14, 62); și adaugă imediat: „Și să vă spun încă: De acum veți vedea pe Fiul Omului șezând de-a dreapta Puterii și venind pe norii

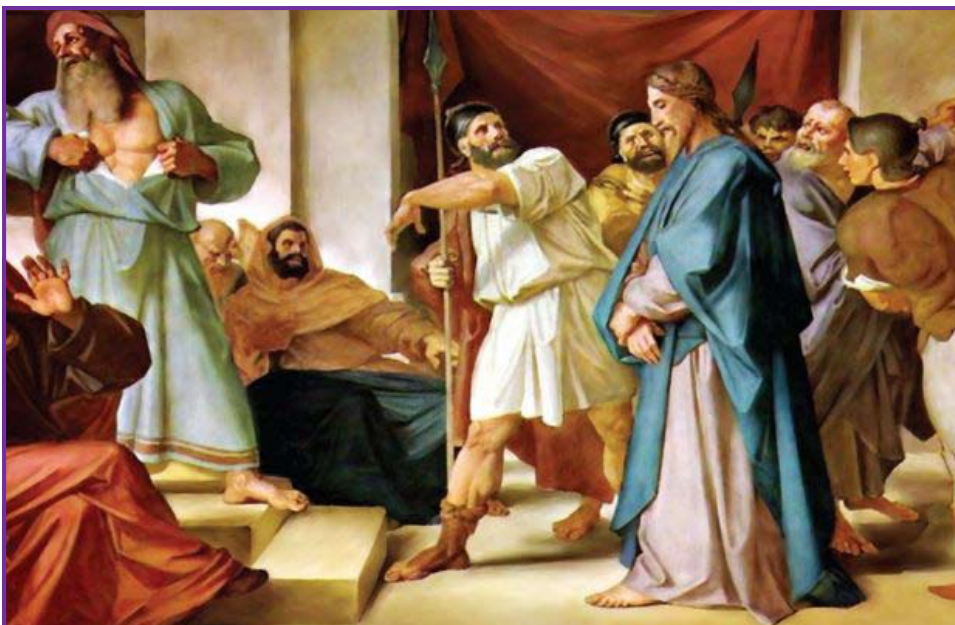
cerului” (Mt 26, 64 și loc. par.). Prin acest răspuns, Iisus afirmă că este Mesia, dar precizează că nu este un Mesia pământesc, ca cel pe care-l așteptau iudeii, ci un Mesia ceresc Care, așa cum profetise Daniel (7, 13-14), va primi o stăpânire universală și veșnică și va veni pe norii cerului ca judecător atotputernic. Și dacă în gura lui Caiafa expresia „Fiul lui Dumnezeu” pare a avea un sens metaforic - fiii ai lui Dumnezeu sunt numiți adeseori în Vechiul Testament, în acest sens metaforic, oamenii aleși -, în răspunsul lui Iisus această expresie dobândește un sens propriu: Fiul Omului Care șade de-a dreapta lui Dumnezeu și care vine pe norii cerului nu este numai un om, nici nu este fiul lui Dumnezeu în sens metaforic, ci este Fiul lui Dumnezeu după fire, adică este El Însuși Dumnezeu adevărat.

Gestul manipulator al lui Caiafa

Caiafa a înțeles cum nu se poate mai bine răspunsul lui Iisus. Îngustul monoteism iudaic nu putea să vadă într-o afirmație ca cea a lui Iisus decât o gravă blasfemie. Vicleanul Caiafa, care atât aștepta, își sfâșie teatral haina - legea prevedea ca, la rostirea unei hule, cei care vor auzi-o să-și sfâșie haina cel puțin de o palmă (vreo 8 cm) -, zicând: „A hulit! Ce ne mai trebuie martori? Iată acum ați auzit hula Lui. Ce vi se pare?” iar sinedriștii adunați acolo au zis: „Este vinovat de moarte” (Mt 26, 65-66). Sf. Marcu zice despre acest moment: „Iar ei toți au judecat că El este vinovat de moarte” (Mc 14, 64).

De ce Domnul nu putea fi acuzat de blasfemie?

Și din acest punct, concluzia sinedriștilor este pripită și, în fapt, ilegală. Cercetătorii notează că afirmația lui Iisus nu putea fi calificată drept hulă în înțelesul juridic al cuvântului. A huli însemna - după legislația iudaică - a insulta majestatea lui Dumnezeu prin rostirea numelui Său sacru descoperit de Moise, adică IAHVE, nume pe care

Iisus Hristos în fața Sinedriului, de Alessandro Mantovani

nu avea voie să-l rostească decât arhiereul, o singură dată pe an, anume la Sărbătoarea Ispășirii, când intra în Sfânta Sfintelor a templului. În rest, se foloseau numai anumite substitute ale Numelui lui Dumnezeu, cum erau: Tronul Cel Binecuvântat, Puterea dumnezeiască, Stăpânul etc. Talmudul precizează pe larg aceste reguli. Folosind cuvântul „Putere” ca substitut al Numelui lui Dumnezeu, Iisus, deși se prezintă ca Fiul Lui Dumnezeu, evită hula. De altfel, dacă Iisus ar fi hulit, toți cei de față ar fi trebuit, după prescripțiile legii, să-și sfâșie veșmintele. Pare evident că, sfâșiindu-și veșmântul, Caiafa a voit să-și impresioneze auditoriul și să determine o rapidă condamnare a lui Iisus. De altfel, pentru a se ajunge la o convingere fermă că cineva a rostit cu adevărat o hulă, Talmudul prevedea un întreg ritual: fiind plasați doi martori în dosul unei draperii, învinuitul era adus în plină lumină și era întrebat în mod precis spre a se constata dacă va rosti Numele preasfânt; dacă o făcea, înainte de a se înregistra greșeala, trebuia să i se ceară

să-și retracteze hula. Nimic din toate acestea nu se întâmplă în cazul interogatoriului luat lui Iisus.

Nici prin faptul că S-a prezentat ca Mesia Iisus nu s-a făcut vinovat de hulă. Dacă sinedristul Nicodim a recunoscut mesianitatea lui Iisus (In 3, 2), aceasta nu înseamnă că el s-a făcut vinovat de blasfemie. Caiafa nu avea, deci, nici un temei legal pentru a-L acuza pe Iisus de hulă.

De altfel, de o ilegalitate încă și mai flagrantă era însăși invocarea recunoașterii lui Iisus ca dovadă a vinovăției sale, căci, așa cum am văzut, legea socotea drept nulă și neavenită recunoașterea acuzatului dacă aceasta nu era confirmată de declarații ale martorilor.

Fără să țină seama de astfel de detalii juridice, Caiafa și acoliții săi pot să-și încheie întrunirea nocturnă, mulțumiți de rezultatul eforturilor lor: învinuirea că a hulit pe Dumnezeu poate fi suficientă pentru omorârea lui Iisus. ❖

**Pr. Prof. Dr. Vasile Mihoc -
Procesul Mântuitorului,
Editura Teofania, Sibiu, 2001,
p. 17-25; (n. r. - intertitlurile ne aparțin)**

PROGRAMUL BISERICII ȘERBAN VODĂ ÎN PERIOADA 3 - 8 APRILIE 2018

ZIUA	ORA	SLUJBE/activități
Martți 3 aprilie	08 ⁰⁰ -10 ⁰⁰ 18 ⁰⁰ -20 ⁰⁰	Spovedanie Denie / Utrenia zilei de miercuri
Miercuri 4 aprilie	08 ⁰⁰ -10 ⁰⁰ 18 ⁰⁰ -20 ⁰⁰	Spovedanie Denie / Utrenia zilei de joi
Joi 5 aprilie	07 ³⁰ -09 ³⁰ 18 ⁰⁰ -21 ⁰⁰	Sfânta Liturghie Denia celor 12 Evanghelii / Utrenia zilei de vineri
Vineri 6 aprilie	10 ⁰⁰ -18 ⁰⁰ 18 ⁰⁰ -20 ⁰⁰ 20 ⁰⁰ -21 ⁰⁰	Scoaterea Sfântului Epitaf și trecerea pe sub Sfânta Masă Denia Prohodului Domnului / Utrenia Sâmbetei Mari Procesiune în jurul bisericii
Sâmbătă 7 aprilie	07 ⁰⁰ -10 ⁰⁰ 08 ⁰⁰ -19 ⁰⁰ 23 ³⁰	Împărtășirea copiilor Pregătirea Sfântului Paști / Curățenie în biserică Canonul Sâmbetei Mari
Duminică 8 aprilie	00 ⁰⁰ -01 ⁰⁰ 01 ⁰⁰ -03 ⁰⁰ 12 ⁰⁰ -13 ⁰⁰	Slujba Învierii Domnului - Veniți de luați lumină! Sfânta Liturghie Vecernia Paștilor - „A doua Înviere”

Iisus în fața lui Caiafa,
de Duccio da Boninsegna